

ਏ ਜੈਨ

ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੇ.

ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ- ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਸਹਿਕਾਰਤਾ),
ਪੰਜਾਬ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਹੋਰ- ਉੱਤਰਦਾਤਾ

CWPNo 2010 ਦਾ 19648

ਸਤੰਬਰ 12, 2012

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 ਅਨੁਛੇਦ, 22 6/22 7 - ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ, 1894 ਐੱਸ. 4 ਅਤੇ 6 - ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਅਵਾਰਡ ਕੀਤੀ ਗਈ - ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਸਲ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਜ਼ਮੀਨ ਨਿੱਜੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਬਦਲੀ ਗਈ - ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਵਾਪਸ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। - ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਫਾਈਨੈਂਸ਼ੀਅਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸਟੈਂਡਿੰਗ ਆਰਡਰ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਵਾਪਸ ਜ਼ਮੀਨ ਅਸਲ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ - ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਅਸਲ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ - ਅਸਲ ਮਾਲਕ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵੈਂਡੀਜ਼ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੰਤਕਾਲ ਕੀਤੇ

ਜਾਣ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਇਤਰਾਜ਼ - ਰੱਖਿਆ, ਵੈਡੀ ਕਦਮ ਹੋਵੇਗਾ

ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੀ ਜੁੱਤੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਸਲ ਖਰੀਦਦਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਜੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਵਿੱਚ ਲਾਲਚੀ, ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਅਤੇ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਵਾਲੇ ਹਨ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਕੇਸ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲੰਬੜਦਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡਾਂ ਦਾ ਗਵਾਹ ਸੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇੰਤਕਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡਾਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ। 1,18,612/- ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਵਜੋਂ ਨੋਟਿਸ ਆਫ ਮੋਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨਗੇ ਜਾਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਇਹ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਧੋਖੇ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ? ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੁੰਮਰਾਹਕੁੰਨ ਅਧੀਨਗੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਤੱਥ ਇਹ ਰਹੇਗਾ ਕਿ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰੋਕ ਕੇ ਅਤੇ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਗੁੰਮਰਾਹਕੁੰਨ ਅਤੇ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਐਸ.ਡੀ.ਐਮ ਅਤੇ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ, ਮੇਰੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਵਿੱਚ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦਿਖਾਈ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਕੋਲ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਟਾਈਟਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਹੋਰ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨੀ ਪਈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਇੰਤਕਾਲ ਨਾ ਬਦਲ ਕੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚ ਕੇ ਝੂਠ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਹੈ, ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ ੮)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸੰਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਹੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਵਿਕਰੀ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ TITic ਖਰੀਦਦਾਰ ਐਕੁਆਇਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੀ ਜੁੱਤੀ ਵਿੱਚ ਕਦਮ ਰੱਖੇਗਾ ਅਤੇ

ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇ, ਭਾਵੇਂ ਮੈਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ। ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਉਸ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਹੋਣਗੇ। ਵਿਕਰੇਤਾ ਜਾਂ ਉਸਦਾ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ-ਹਿੱਤ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾ ਸਕਦਾ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਕਿਸਮਤ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਅਣਵਰਤੀ ਰਹੀ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਾਫੀ ਫਾਇਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਅਵਾਰਡ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। 1,18,612/- ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ 20,676/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਸਿਰਫ਼ ਇੰਤਕਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ ੯)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸੌਖ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੀ ਜੁੱਤੀ ਵਿੱਚ ਪੈਣਗੇ, ਜੋ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਪਿਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਬੇਨਾਈਲਡਸੀ ਖਰੀਦਦਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੇ ਜੁੱਤੀ ਵਿੱਚ ਕਦਮ ਰੱਖਣਗੇ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਇੰਤਕਾਲ ਦਾ ਆਦੇਸ਼, ਇਸਲਈ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਖਲ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

(ਪੈਰਾ 10)

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸ਼ਿਵਾਨੀ ਸ਼ਰਮਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਦੇ ਨਾਲ ਡੀ.ਵੀ. ਸ਼ਰਮਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ।

BBSTcji, Addl.AG, ਪੰਜਾਬ, ਰਾਜ ਲਈ।

ਐਮ.ਐਲ.ਸੱਗਰ, ਸੰਨੀ ਸਾਗਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 5 ਤੋਂ 18 ਦੇ ਨਾਲ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਜੇ.

(1) 'ਮਸਲਾ ਨਿੱਜੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਦਰਜ ਇੰਤਕਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਇੰਤਕਾਲ ਜਬਰਗਡ ਸੇਲ ਡੀਡਜ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਬਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਲ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵੇਚੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਹੈਂਡ ਐਕੁਆਇਰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(ਫੋਟੋ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਐਕਟ") 24.2.1960 ਨੂੰ ਪੁਰਸਕਾਰ 17.4.1961 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰਾਜ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਿਆ, ਜੋ ਕਬਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਹੁਦੇ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇੰਤਕਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(2) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ 29.1.1960 ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਚੱਕ ਯੂਸਫਪੁਰ ਅਲੇਵਾਲ, ਤਹਿਸੀਲ ਨਕੋਦਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ 221 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ 24.2.1960 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 14.3.1961 ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਿਆ। ਝਗੜੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇੰਤਕਾਲ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਨਾਂ ਦਰਜ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਨਿੱਜੀ ਜਵਾਬਦੇਹੀਆਂ ਨੇ ਮਾਲ ਅਮਲੇ ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਕੁਝ ਜਾਅਲੀ ਅਤੇ ਮਨਘੜਤ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੰਤਕਾਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਅਸਲ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ, ਭਾਵ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਗਏ ਹਨ।

(3) ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਹਰੀਕੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਵਾਪਸ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ 9.7.1981 ਨੂੰ ਤਤਕਾਲੀ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸਥਾਈ ਆਰਡਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਾਪਸ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਅਸਲ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਐਕਵਾਇਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, 15% ਤੋਂ ਘੱਟ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਬਕਾਏ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਸੂਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਸਨ।

(4) 22.2.2006 ਨੂੰ ਕਲੈਕਟਰ ਸ਼ਾਹਕੋਟ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਕਾਪੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਹਾਇਕ ਕਲੈਕਟਰ 1 ਗ੍ਰੇਡ, ਸ਼ਾਹਕੋਟ ਨੇ ਇੰਤਕਾਲ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਪੰਜ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਕਲੈਕਟਰ ਨੇ 20.10.2006 ਨੂੰ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਾਲ 1981 ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਪੰਜ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਸੀ। ਫਿਰ ਸਿੰਚਾਈ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਜਵਾਬਦੇਹੀਆਂ ਨੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਜਲੰਧਰ ਅੱਗੇ ਪੰਜ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ, ਜੋ ਕਿ ਸੀ

13.3.2009 ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਫਿਰ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅੱਗੇ ਪੰਜ ਸੋਧ

ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 17.8.2010 ਨੂੰ ਸੋਧਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇੰਤਕਾਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਥਿਤ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(5) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੋਸ਼ਨ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 'ਹਾਇ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨੋਟਿਸ ਆਫ ਮੋਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ 'ਚ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਜ਼ਮੀਨ ਧੋਖੇ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਨੋਟਿਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇੰਤਕਾਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਐਕਵਾਇਰ ਦੇ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਇੰਤਕਾਲ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡਾਂ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

(6) ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਨੰਬਰ 5 ਤੋਂ 18 ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰੀਕੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਹਿਸੀਲ ਸ਼ਾਹਕੋਟ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚ 1733 ਕਨਾਲ ਅਤੇ 8 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਛੱਪੜ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ। the Act ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ 216.98 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਅਵਾਰਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਜੇ ਓਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪਿੰਡ ਦਾ 1 ਵਜੇ ਦਾ ਬਾਰਡਰ ਸੀ ਅਤੇ 228 ਕਨਾਲ 4 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇੰਤਕਾਲ ਪੈਂਡਿੰਗ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਹੋ ਗਿਆ। ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ 'ਤੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ 228 ਕਨਾਲ 4 ਮਰਲੇ ਵੀਡੀਸੀ ਪੰਜ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡਾਂ ਨਾਲ ਖਰੀਦੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਮਿਤੀ 29.6.1979, ਦੋ ਮਿਤੀ 4.7.1979 ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਿਤੀ 23.6.1979 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ। ' 1,18,612/- ਦੀ ਕੁੱਲ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੰਬੜਦਾਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤਾ। 11c ਖੁਦ ਗਵਾਹ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਆਰਸੀਐਸਪੀਡੀਸੀਐਨਟੀਪੀਆਰਚੈਸਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੰਤਕਾਲ ਨੰਬਰ 270 ਤੋਂ 273 ਅਤੇ 277 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਉਸਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ

ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਕਾਨ ਵੀ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਾਸ਼ਤਕਾਰ ਵੀ ਅੱਜ ਤੱਕ ਕਾਬਜ਼ ਹਨ।

ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 228 ਕਨਾਲ 4 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇੰਤਕਾਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ। 'ਹਾਸ, ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਇਹ ਚੰਗੀ ਕਿਸਮਤ ਹੈ ਕਿ ਇਹ 228 ਕਨਾਲ 4 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਆਈ ਲਾਰਿਕ ਪੌਂਡ ਏਰੀਆ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਣਵਰਤੀ ਰਹਿ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ, ਜੋ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹਨ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 31.8.1981 ਤੱਕ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ 9.2.2006 ਨੂੰ '20,676/- ਦੀ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ। ਸਰਕਾਰ, ਵਿੱਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮਿਤੀ 7.6.1990, ਨੇ ਐਸ.ਡੀ.ਐਮ., ਸ਼ਾਹਕੋਟ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸਬ-ਡਿਵੀਜ਼ਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ I larik I ਲੀਡ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਐਸਡੀਐਮ ਨੇ 20.6.2006 ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੰਤਕਾਲ ਨੰਬਰ 312 ਤੋਂ 316 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ। 'ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਇੰਤਕਾਲ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਸੀ, ਪਰ ਦਲ ਆਈ.ਪੀ. ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਪੰਜ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਸਡੀਐਮ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਹੁਣ ਕਲੈਕਟਰ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਿਤੀ 20.6.2006 ਨੂੰ ਐਸ.ਡੀ.ਐਮ. ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

(7) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਲੰਬੜਦਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਗਵਾਹ ਸੀ, ਤਾਂ ਵਕੀਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਸੇ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਨਾ ਕਰੋ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮਿਲ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਇੰਤਕਾਲ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਇਕਵਿਟੀ ਵਿੱਚ ਕੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਕੋਲ ਕਹਿਣ ਲਈ ਬਹੁਤਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(8) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਵਿੱਚ ਲਾਲਚੀ, ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਅਤੇ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੇਸ ਤੋਂ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ

ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਲੰਬੜਦਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡਾਂ ਦਾ ਗਵਾਹ ਸੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇੰਤਕਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡਾਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ। 1,18,612/- ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਵਜੋਂ ਨੋਟਿਸ ਆਫ ਮੋਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨਗੇ ਜਾਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਇਹ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਧੋਖੇ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ? ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੁੰਮਰਾਹਕੁੰਨ ਅਧੀਨਗੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਤੱਥ ਇਹ ਰਹੇਗਾ ਕਿ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰੋਕ ਕੇ ਅਤੇ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਗੁੰਮਰਾਹਕੁੰਨ ਅਤੇ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੰਗੀ ਕਿਸਮਤ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖਰੀਦੀ ਸੀ, ਅਣਵਰਤੀ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਕਾਰਨ ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਚਲੀ ਗਈ ਸੀ, ਉੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਣਾ ਸੀ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵੀ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਐਸ.ਡੀ.ਐਮ ਅਤੇ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ, ਮੇਰੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਵਿੱਚ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦਿਖਾਈ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਕੋਲ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਟਾਈਟਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਹੋਰ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨੀ ਪਈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਇੰਤਕਾਲ ਨਾ ਬਦਲ ਕੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚ ਕੇ ਝੂਠ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਹੈ।

(9) ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸੰਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਹੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਵਿਕਰੀ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਖਰੀਦਦਾਰ ਐਕਵਾਇਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੀ ਜੁੱਤੀ ਵਿੱਚ ਕਦਮ ਰੱਖੇਗਾ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਉਸ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਹੋਣਗੇ। ਵਿਕਰੇਤਾ ਜਾਂ ਉਸਦਾ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ-ਹਿਤ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾ ਸਕਦਾ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਕਿਸਮਤ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਅਣਵਰਤੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ

ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਾਫੀ ਫਾਇਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਅਵਾਰਡ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। 1,18,612/- ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ 20,676/- ਦੀ ਰਕਮ ਵੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਸਿਰਫ਼ ਇੰਤਕਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

(10) ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ **ਯੂ.ਪੀ.ਜੈ ਨਿਗਮ, ਲਖਨਊ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਰਸੇਸ ਕਾਲਰਾ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਜ਼ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ, ਲਖਨਊ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1) ਰਾਹੀਂ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ**, ਜਿੱਥੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਵਿਕਰੀ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬੇਕਾਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਜਾਂ ਹਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਅਸਲ ਮਾਲਕ ਦੀ ਜੁੱਤੀ ਵਿੱਚ ਕਦਮ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੀ ਜੁੱਤੀ ਵਿੱਚ ਪੈਣਗੇ, ਜੋ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਪਿਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ, ਜੋ ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਸਲ ਖਰੀਦਦਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੀ ਜੁੱਤੀ ਵਿੱਚ ਕਦਮ ਰੱਖਣਗੇ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਇੰਤਕਾਲ ਦਾ ਆਦੇਸ਼, ਇਸਲਈ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਖਲ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

(11) ਇਸ ਲਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਵੀ ਸੂਰੀ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭੂਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

JOGINDER SINGH AND ANOTHER u Till: FINANCIAL
COMMISSIONER (COOPERATION, PUNJAB, CHANDIGARH
AND OTHERS (*Ranjit Singh. J.*)

10
8

(6) (1996)3 SCC 124